

Rapport

Projectnummer: 375797

Referentienummer: SWNL0277203

Datum: 27-05-2021

Veldonderzoek Hoefstraat Rijsbergen Zundert

Resultaten nader onderzoek naar steenuil in het kader van de Wet natuurbescherming

Definitief

Verantwoording

Titel	Veldonderzoek Hoefstraat Rijsbergen Zundert
Subtitel	Resultaten nader onderzoek naar steenuil in het kader van de Wet natuurbescherming
Projectnummer	375797
Referentienummer	SWNL0277203
Revisie	D01
Datum	27-05-202
Auteur	Niels de Nijs
E-mailadres	niels.denijs@sweco.nl
Gecontroleerd door	Mark Grutters
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
2	Onderzoeksgebied	4
2.1	Plangebied	4
2.2	Voorgenomen ingreep	5
3	Wettelijk kader	7
3.1	Toetsingskader Wet natuurbescherming.....	7
4	Resultaten voorgaand onderzoek	9
4.1	Verkennend natuuronderzoek (QuickScan)	9
5	Onderzoeksmethodiek	10
5.1	Inleiding	10
5.2	Methode onderzoek	10
6	Resultaten en effectbepaling	11
6.1	Resultaten.....	11
6.2	Effectbepaling	11
7	Conclusie	11

Bijlage 1 Samenvatting resultaten verkennend natuuronderzoek

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (RvR), is voornemens tot de ontwikkeling van woningbouw binnen de planlocatie Rijsbergen. Het plangebied is gelegen langs de Pannenhoefsebaan en de Hoefstraat, ten westen van de dorpskern van Rijsbergen, gemeente Zundert, provincie Noord-Brabant. Ten behoeve van het vaststellen van het bestemmingsplan heeft Sweco Nederland B.V. een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om in beeld te brengen welke potentiële natuurwaarden binnen het plangebied aanwezig zijn. Uit dit verkennend natuuronderzoek¹ blijkt dat het plangebied in potentie geschikt is voor vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. Het gaat hier alleen om de steenuil. Voor steenuil is geschikt broedbiotoop aanwezig in de vorm van een nestkast. Het plangebied vorm daarnaast foerageergebied voor steenuilen die mogelijk in de kast broeden. Deze soort kan mogelijk negatief beïnvloed worden als gevolg van de ontwikkeling. Daarom is in het voorjaar van 2021 soortgericht, aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar het daadwerkelijk voorkomen van de steenuil. Voorliggende rapportage geeft inzicht in de resultaten van het aanvullende (soortgerichte) veldonderzoek, de te verwachte effecten op deze soort en de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen.

1.2 Doel

Doel van het soortgericht aanvullend (veld)onderzoek is om in beeld te brengen of en waar binnen het plangebied, op grond van de Wet natuurbescherming beschermde (niet-vrijgestelde) soorten voorkomen. Deze gegevens zijn nodig om in het kader van de ruimtelijke procedures te kunnen aangeven of de plannen uitvoerbaar zijn in het licht van de Wet natuurbescherming en voor het verkrijgen van een eventueel noodzakelijke ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor de realisatiefase.

2 Onderzoeksgebied

2.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen langs de Pannenhoefsebaan en de Hoefstraat, ten westen van de dorpskern van Rijsbergen, gemeente Zundert (Figuur 2.1). Het plangebied bestaat voor het overgrote deel uit agrarische grond (grasland). Aan de noordkant en door het midden van het plangebied loopt een watergang (sloot). Ten noorden hiervan bevindt zich een moestuin. Verder maakt de tuin, behorende bij de woning aan de Hoefstraat 1, onderdeel uit van het plangebied. De tuin bevat een kleine houtopstand van naaldbomen en een vijver.

Op de hoek van het plangebied, achter op het perceel van de woning langs de Pannenhoefsebaan, is een nestkast voor steenuil aanwezig. Indien deze kast als nestplaats in gebruik is, vormt het plangebied zelf in potentie geschikt foerageergebied.

¹ N. De Nijs, 2021. Verkennend natuuronderzoek Rijsbergen Zundert. Referentienummer SWNL0271971. Sweco Nederland B.V. Eindhoven, d.d. 29 januari 2021.

Figuur 2.1 Ligging en begrenzing van het plangebied (rood omkaderd) in de gemeente Zundert

2.2 Voorgenomen ingreep

Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte is voornemens om binnen het plangebied woningbouw te realiseren. Hiervoor is een voorlopig inrichtingsschets beschikbaar. In Figuur 2.2 is deze inrichtingsschets van het concept stedenbouwkundig plan weergegeven.

Figuur 2.2 Stedenbouwkundig ontwerp Rijsbergen in de gemeente Zundert

3 Wettelijk kader

3.1 Toetsingskader Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) bestaat uit de volgende kaders;

- Natura 2000-gebieden (gebiedsbescherming);
- Soortenbescherming;
- Houtopstanden.

Onderhavige rapportage heeft uitsluitend betrekking op het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming. De soortenbescherming beoogt een algemeen niveau van bescherming, met als doel de instandhouding en het herstel van een zo natuurlijk mogelijke verscheidenheid aan in het wild levende planten- en diersoorten als functionele elementen van ecosystemen waarvan ze deel van uitmaken.

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v. Wnb):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

- o onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- (art.3.1 Wnb) en *Habitatrichtlijnsoorten* (art. 3.5 Wnb) geldt dat rust- en voortplantingsplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten (niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat rust- en voortplantingsplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *Andere soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Voor het beschermingsregime *Andere soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid heeft om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. In provincie Noord-Brabant geldt voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor soorten uit de soortgroepen zoogdieren (*aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat*) en amfibieën (*bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker*).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de Wet natuurbescherming, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding van betreffende soort(en) niet in het geding is, een geldend belang van toepassing is en er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Het is ook mogelijk om ten aanzien van *Andere soorten* te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

4 Resultaten voorgaand onderzoek

4.1 Verkennend natuuronderzoek (QuickScan)

Op basis van een eenmalig oriënterend veldbezoek (6 januari 2021) is de geschiktheid van habitats voor beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling beoordeeld. Deze beoordeling (combinatie terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement), heeft gezamenlijk met het bronnenonderzoek (NDFF) de beschermde soorten(groepen) in beeld gebracht die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek is uitgevoerd door deskundige ecologen van Sweco Nederland B.V. De resultaten van het verkennende natuuronderzoek zijn te vinden in Bijlage 1.

Uit het verkennend natuuronderzoek blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming, er op sommige punten meer informatie benodigd is:

Soortgroep		Geschikt habitat	Nader onderzoek	Specifieke soort
Broedvogels	Algemeen	Ja	Nee	
	Jaarrond beschermd	Ja	Ja	Steenuil
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	
	Foerageergebied	Ja	Nee	
	Vliegroutes	Nee	Nee	
Grondgebonden zoogdieren		Nee	Nee	
Amfibieën		Nee	Nee	
Reptielen		Nee	Nee	
Vissen		Nee	Nee	
Libellen en vlinders		Nee	Nee	
Overige ongewervelden		Nee	Nee	
Vaatplanten		Nee	Nee	

Resumerend kan gesteld worden dat er nader ecologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd naar jaarrond beschermde nesten van vogels, specifiek gericht op dat van de Steenuil.

Daarnaast komen algemeen beschermde (vrijgestelde) soorten waaronder konijn, ree, vos, egel en diverse muizensoorten voor in het plangebied. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen.

5 Onderzoeksmethodiek

5.1 Inleiding

Op basis van de uitkomsten van het verkennende natuuronderzoek is soortgericht aanvullend (veld)onderzoek uitgevoerd naar de steenuil. De inventarisaties naar steenuil hebben plaatsgevonden in de periode februari tot en met april 2020. In voorliggend hoofdstuk wordt de inventarisatiemethode en bezoekdata van betreffend veldonderzoek weergegeven.

Voorliggende rapportage ziet in op deze soort omdat dit een beschermde soort onder de Wet natuurbescherming (Wnb) betreft, uit onderzoek (verkennend natuuronderzoek) is gebleken dat deze soorten op dit moment in (of nabij) het plangebied aanwezig is en door de ontwikkeling het leefgebied van deze soorten mogelijk verandert.

Een globaal overzicht van de uitvoeringsperiode waarop het aanvullend soortgericht veldonderzoek is uitgevoerd is weergegeven in Tabel 5.1.

Tabel 5.1 *Uitvoeringsperiode aanvullend soortgericht veldonderzoek*

Soort	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Steenuil												

5.2 Methode onderzoek

In voorliggende paragraaf worden per soort(groep) de methodiek en onderzoeksmomenten waarop het veldonderzoek is uitgevoerd toegelicht. Gedetailleerde informatie zoals de data van de veldinventarisaties en weersomstandigheden, is weergegeven in bijbehorende tabel.

Uitgevoerde veldonderzoeken zijn (zoveel als mogelijk) uitgevoerd conform de vereiste protocollaire onderzoeksinspanning zoals beschreven in de Kennisdocumenten van BIJ12 van betreffende doelsoorten of Soorteninventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Op deze manier wordt voldaan aan vereist protocollair onderzoek ten behoeve van de vergunningenprocedure en resulteert het onderzoek in een vlakdekkend beeld van de verspreiding van betreffende beschermde soorten. Indien kennisleemtes in het onderzoek verwacht worden als gevolg van het afwijken van de onderzoeksinspanning, is dit expliciet aangegeven. Indien hier van afgeweken is, dan is dit als zodanig gemotiveerd.

Er zijn totaal drie veldbezoeken uitgevoerd, naar jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen van de steenuil gedurende de maanden februari 2021 tot en met april 2021 (Tabel 5.2).

Voor het vaststellen van territoria van de steenuil, is de gestandaardiseerde methodiek van STONE (Steenuil Overleg Nederland) en het kennisdocument Steenuil van BIJ12 gehanteerd. Op avonden met geschikte weersomstandigheden zijn baltsgeluiden van de steenuil afgespeeld om een territoriale roep van de steenuil uit te lokken en een indicatie te krijgen van de aanwezigheid van een individu of een paar.

Tabel 5.2 *Onderzoeksmomenten vogels met een jaarrond beschermde nestplaats*

Datum	Doelsoort	Doel(en)	Weer
23 februari 2021	Steenuil	Rust- en nestplaatsen	18 °C, zonnig, 2 Bft
8 Maart 2021	Steenuil	Rust- en nestplaatsen	9 °C, bewolkt, 2 Bft
20 April 2021	Steenuil	Rust- en nestplaatsen	17 °C, zonnig, 2 Bft

6 Resultaten en effectbepaling

In voorliggend hoofdstuk zijn de resultaten van het soortgericht veldonderzoek naar steenuil weergegeven. Vervolgens is op basis van de resultaten bepaald wat de effecten van de ontwikkeling zijn op betreffende soort.

6.1 Resultaten

Tijdens het veldonderzoek zijn binnen het plangebied géén rust- en/of nestplaatsen aangetroffen van de steenuil. Er zijn eveneens géén territoria van de steenuil aangetroffen binnen het plangebied zelf. Er zijn geen territoriale (roepende) steenuilen in of in de directe omgeving van het plangebied waargenomen. Mogelijk zijn er steenuilen aanwezig ver buiten de invloedssfeer van het plangebied. Deze hebben hun rust- en nestplaats inclusief territoria/leefgebied niet binnen het plangebied.

6.2 Effectbepaling

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels, bedoelt als in de Vogelrichtlijn artikel 3.1 Wnb, aangetroffen binnen de begrenzing van het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn eveneens geen roepende steenuilen waargenomen, die duiden op de aanwezigheid van territoria van steenuilen in de omgeving. Geplande ontwikkelingen hebben zodoende geen invloed op staat van instandhouding van steenuil. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming is niet aan de orde. Het aanvragen van een ontheffing of het nemen van vervolgstappen is derhalve niet noodzakelijk.

Men dient tijdens de uitvoeringsfase rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle broedgevallen zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen, dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt. Eventuele kapwerkzaamheden dienen derhalve buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd te worden. Indien in het broedseizoen gekapt dient te worden, is het uitvoeren van een aanvullende controle met betrekking tot broedvogels voorafgaand aan de voorgenomen kap van bomen noodzakelijk.

7 Conclusie

In navolging van het verkennend natuuronderzoek is binnen het plangebied Rijsbergen in de gemeente Zundert aanvullend, soortgericht (veld)onderzoek naar het daadwerkelijk voorkomen van de steenuil uitgevoerd.

Uit het aanvullend (veld)onderzoek blijkt dat:

- er géén jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen van de steenuil aanwezig zijn;
- het plangebied géén functie heeft als (essentieel) leef- of foerageergebied van de steenuil.

Er worden dan ook géén verbodsbepalingen overtreden. Het aanvragen van een ontheffing of het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen ten aanzien van de steenuil is derhalve niet noodzakelijk.

Bijlage 1 Samenvatting resultaten verkennend natuuronderzoek

N. de Nijs., 2021. Verkennend natuuronderzoek Rijsbergen Zundert. Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur. Referentienummer 375797. Sweco Nederland B.V. d.d. 29 januari 2021.

Wet natuurbescherming: Soortenbescherming

Uitvoeren van het voorgenomen plan kan mogelijk leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Er zijn mogelijk soorten aanwezig of te verwachten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming.

- Steenuil. Het plangebied maakt geen deel uit van het foerageergebied van de steenuil. Echter, negatieve effecten op de aanwezige jaarrond beschermde nestplaats in de nestkast grenzend aan het plangebied zijn niet op voorhand uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van steenuil is derhalve noodzakelijk om een goede effectanalyse te kunnen maken betreffende de functie van het plangebied als leefgebied voor steenuil.

Daarnaast zijn er de volgende aandachtspunten ten aanzien van het zorgvuldig handelen;

- Broedvogels. Tijdens de uitvoeringsfase dient men rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels gedurende het broedseizoen. Alle in gebruik genomen broedlocaties zijn beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen.
- Zorgplicht. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen verwonden of doden.